	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду 5P 2054 Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 1/27
			Датум издавања: фeбруар 2009. године

26 FEB 2009

На основу члана 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, број 101/2005) и члана 37. став 1, тачка 9 Статута Јавног предузећа „Електромержа Србије“ Београд, генерални директор предузећа донео је

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

У Јавном предузећу „Електромержа Србије“, Београд, (у даљем тексту: Предузеће), безбедност и здравље на раду уређује се на јединствен начин Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Правилник) и исти се непосредно примењује у свим организационим деловима Предузећа.

Члан 2.

Спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду у Предузећу реализује се у складу са:

- Законом о безбедности и здрављу на раду,
- прописима донетим на основу Закона о безбедности и здрављу на раду,
- општим актима Предузећа и
- одредбама овог Правилника.

Члан 3.

Овим Правилником уређују се:

- права, обавезе и одговорности послодавца и запослених у вези безбедности и здравља на раду,
- надлежности и мере којима се обезбеђује безбедност и здравље на раду запослених, као и
- друга питања везана за безбедност и здравље на раду.

Члан 4.

Безбедност и здравље на раду у Предузећу подразумева обезбеђивање таквих услова на раду којима се:

- у највећој могућој мери смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом и
- стварају услови за квалитетан рад који не утиче негативно на психичко и физичко стање запослених.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 2/27
			Датум издавања: фeбруар 2009. године

Члан 5.

Одредбе овог Правилника примењују се на:

- све запослене у Предузећу без обзира на радно место и време трајања њиховог рада,
- запослене других послодаваца који раде по основу уговора, споразума, или по било ком другом основу у ЈП ЕМС, и
- лица која се по било ком основу налазе у радној околини ЈП ЕМС.

Члан 6.

Право на безбедност и здравље на раду у Предузећу имају:

- запослени,
- ученици и студенти када се налазе на професионалној пракси или практичној настави,
- лица која се налазе на стручном оспособљавању, преквалификацији или доквалификацији,
- лица која се налазе у радној околини ради обављања одређених послова.

Члан 7.

Поједини изрази који се користе у овом Правилнику имају следеће значење:

- 1) **Акт о процени ризика** је акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду.
- 2) **Документи за рад** су писани документи којима се одређује припремање и извођење радова, а утврђени су упутством ТУ ЕКС 04.
- 3) **Електроенергетски објекат** је грађевинско-електромонтажна целина која служи за производњу, пренос, дистрибуцију или потрошњу електричне енергије.
- 4) **Лице за безбедност и здравље на раду** је лице које обавља послове безбедности и здравља на раду, има положен стручни испит о практичној оспособљености и које послодавац писменим актом одреди за обављање тих послова.
- 5) **Опасна материја** је експлозивна, запаљива, оксидирајућа, отровна, гадна, заразна, корозивна, канцерогена и радиоактивна материја утврђена стандардима и другим прописима, а које се производе, користе или складиште у процесу рада, као и материје чија су својства, када су везана за неке супстанце, опасне по живот и здравље запослених.
- 6) **Опасност** је околност или стање које може да угрози здравље или да изазове повреду запосленог.
- 7) **Општа призната мера безбедности и здравља на раду** је мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.
- 8) **Превентивни и периодични прегледи** и испитивања опреме за рад су прегледи којим се проверава и утврђује да ли су на опреми за рад која се користи у процесу рада, примењене мере безбедности и здравља на раду утврђене прописима у области безбедности и здравља на раду, техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача.
- 9) **Представник запослених** је лице изабрано да представља запослене у области безбедности и здравља на раду код послодавца.
- 10) **Процена ризика** је систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика.
- 11) **Радно место** у Предузећу је простор, под непосредном или посредном контролом послодавца, намењен за обављање послова, у којима запослени бораве или имају приступ у току рада. У зависности од послова, радна места могу да се налазе:
 - у објекту или на отвореном,

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 3/27
			Датум издавања: фeбруар 2009. године

- на привременим и покретним градилиштима,
 - на објектима и уређајима,
 - у саобраћајним средствима и сл.
- 12) **Радно место са повећаним ризиком** је радно место на коме су и поред потпуно или делимично примењених мера безбедности и заштите здравља на раду, остале присутне околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог.
- 13) **Радна околина** у Предузећу је простор у којем се обавља рад и који укључује:
- радна места,
 - радне услове,
 - радне просторе и
 - односе у процесу рада.
- 14) **Радови под напоном** су радови на деловима електроенергетских објеката који су под напоном.
- 15) **Радови у безнапонском стању** су такви радови који се изводе на или поред електроенергетских објеката на којима је са свих електрично проводљивих делова искључен напон, а пре почетка рада предузете прописане заштитне мере.
- 16) **Радови у близини напона** су такви радови који се обављају на прописаној удаљености од дела електричног постројења под напоном који из објективних разлога није могуће искључити.
- 17) **Ризик** је вероватноћа настанка повреде, обољења или оштећења здравља запосленог услед опасности.
- 18) **Рокови за превентивне прегледе** и испитивања опреме за рад:
- пре почетка коришћења, односно пре давања на употребу запосленима,
 - после реконструкције или хаварије, као и
 - пре почетка рада на новом месту рада ако је опрема премештена са једног на друго место.
- 19) **Рокови за периодичне прегледе** и испитивања опреме за рад:
- у року који је утврђен техничким прописима и стандардима или који је одређен упутством произвођача, а најкасније у року од три године од дана претходног прегледа и испитивања, осим периодичних прегледа и испитивања привремене електричне инсталације са уређајима, опремом и прибором, који се обављају у року од годину дана од дана претходног прегледа и испитивања и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад коју послодавац утврди актом о процени ризика, који се обављају у року утврђеном тим актом.
- 20) **Средства за рад** подразумевају објекте који се користе као радни и помоћни простор са свим припадајућим инсталацијама флуида, грејања, електричне опреме и др., објекте на отвореном простору, машине, уређаје, постројења, алате и другу опрему за рад која се користи у процесу рада, заштиту на прелазима, пролазима и прилазима, заклоне од топлотних и других зрачења, заштиту од удара електричне струје, општу вентилацију и климатизацију и друге конструкције и објекте за колективну безбедност и здравље на раду, скеле, радне платформе, тунелску подградњу, конструкције за спречавање одрона земље при копању дубоких ровова и друге конструкције и објекте који се привремено користе за рад и кретање запослених и средства која су на било који начин повезана са процесом рада или се користе у процесу рада.
- 21) **Средство и опрема за личну заштиту на раду** је одећа, обућа, помоћне направе и уређаји који служе за спречавање повреда на раду, професионалних обољења, болести у вези са радом и других штетних последица по здравље запослених.
- 22) **Стручни налаз** је извештај о извршеном прегледу и испитивању опреме за рад или испитивању услова радне околине са закључком да ли су примењене или нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 4/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

II ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ У ОСТВАРИВАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 8.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду у Предузећу су оне мере чијим се предузимањем ризици од повређивања или оштећења здравља запослених отклањају или свде на најмању могућу меру.

Превентивне мере обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера.

Члан 9.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду спроводе се у поступку:

- пројектовања, изградње, коришћења и одржавања,
- пројектовања, производње и коришћења средстава личне заштите и опреме за рад,
- превоза, складиштења, употребе и уништавања опасних материја и
- оспособљавања у области безбедности и здравља на раду.

Члан 10.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду које се спроводе у поступку пројектовања, изградње, коришћења и одржавања примењује се:

- на објектима намењеним за радне и помоћне просторије,
- на објектима намењеним за рад на отвореном простору,
- у технолошким процесима рада и на припадајућој опреми за рад и
- на конструкцијама, помоћним конструкцијама, објектима и другим средствима која се користе у процесу рада или која су на било који начин повезана са процесом рада.

Члан 11.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду код пројектовања, производње и коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду омогућавају отклањање ризика или опасности који нису могли да буду отклоњени применом других превентивних мера.

Члан 12.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду код превоза, складиштења, употребе и уништавања опасних материја омогућавају отклањање ризика од повређивања или оштећења здравља запослених и обухватају обуку запослених за руковање, употребу и правилно складиштење поменутих материја.

Члан 13.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад је превентивна мера у остваривању безбедности и здравља на раду.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад се односи на:

- све запослене,
- запослене других послодаваца који на основу уговора, споразума или по било ком другом основу обављају рад у Предузећу.

Лице која се по било ком основу налази у радној околини Предузећа упозорава се на опасна места или штетности по здравље које се јавља у технолошком процесу, односно упознаје се са мерама безбедности које мора да примени и усмерава се на безбедне зоне кретања.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 5/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

Члан 14.

Примена превентивних мера безбедности и здравља на раду на средствима за рад омогућава:

- безбедно одвијање процеса рада,
- безбедан рад запослених и
- усклађивање хемијских, физичких и биолошких штетности, микроклиме и осветљења на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама и нормативима за делатност која се обавља у Предузећу.

Члан 15.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду обезбеђују се:

- пре почетка рада запосленог,
- у току рада и
- код сваке измене технолошког поступка.

Највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду се обезбеђује:

- избором најадекватнијих радних и производних метода,
- применом прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијско инвалидског осигурања и
- применом техничких стандарда и упутстава.

Члан 16.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду у Предузећу се заснивају на следећим начелима:

- процена ризика за сва радна места,
- отклањање ризика на њиховом извору,
- избегавање ризика,
- прилагођавање рада и радног места запосленом,
- правилан избор опреме за рад,
- правилан избор технолошког поступка,
- давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду,
- правилан избор средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- одговарајуће оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад и
- издавање упутстава за рад на сигуран начин.

III ПОСЕБНЕ МЕРЕ У ОСТВАРИВАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 17.

Циљ посебних мера безбедности и здравља на раду је да допуни, прецизира и конкретизује одредбе техничких, сигурносних и других прописа, како би се постигла максимална заштита живота, безбедности и здравља свих лица које се налазе у електроенергетским постројењима или раде на далеководу.

Посебне мере безбедности и здравља на раду обавезују сва лица, која раде или посећују електроенергетска постројења и далеководе, са дозволом овлашћених лица Предузећа.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду	Лист/листова: 6/27
		Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Датум издавања: фeбруар 2009.године

III 1. Општи услови рада

Члан 18.

На електроенергетским постројењима могу радом руководити, или изводити радове, лица која имају потребну стручну квалификацију и испуњавају посебне услове предвиђене актима који регулишу ову материју.

Лица која не испуњавају услове из ст.1. овог члана, могу обављати послове само уз посебан надзор.

Члан 19.

Сви радови на електроенергетским постројењима и далеководима прекидају се при појави невремена које би могло имати за последицу атмосферско пражњење.

Одлуку о прекиду радова доноси руководилац радова и не може је опозвати док се не стекну услови за безбедан наставак радова.

Члан 20.

Радови на отвореном, стубовима и високим конструкцијама нису дозвољени при јачем ветру (изнад 60 km/h - 17 m/s).

Радови на отвореном нису дозвољени код температура амбијента нижих од -18°C и виших од $+35^{\circ}\text{C}$ у хладу.

Одлуку о прекиду радова доноси руководилац радова.

Члан 21.

У случају посебних околности приликом којих је угрожен сигуран, стабилан и поуздан рад преносног система, као и у осталим случајевима када постоји потреба за хитним обављањем радова, радови се могу изводити и под тежим условима у односу на члан 20., уз примену мера повећане бриге о запосленима који изводе радове (чешће смењивање при раду, топли напизи итд.) а на основу процене руководиоца радова.

Процену о наступању посебних околности и потреба за хитним обављањем радова дају оперативне и надлежне службе Предузећа.

III 2. Основни принципи сигурности

Члан 22.

Обзиром на степен опасности електроенергетска постројења и далеководи деле се на три зоне опасности (у даљем тексту: зона).

Члан 23.

I зона - зона слободног кретања обухвата:

- административне и техничке просторије
- радионице, магацине, гараже
- ходнике, санитарне просторије, гардеробе
- главне комуникације које повезују просторије из члана тачка 1, 2 и 3,
- све остале површине на слободном простору код којих је сигурносна висина делова под напоном од тла најмање 6 м.
- стубови далековода до висине од 3м од тла.

Право кретање у I зони имају:

- сва лица са дозволом Предузећа.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 7/27
			Датум издавања: фебруар 2009. године

Ова зона обухвата подручје на којима могу изводити поједине радове и прегледе лица која имају дозволу за улазак у постројење, без посебних упозорења, упутстава или заштитних мера.

Члан 24.

II зона – зона манипулација, радова и контроле обухвата:

- просторије електричне команде, просторије за смештај уређаја заштите, бројила, телеуправљања, телеинформација и сл.
- кабловски простор
- стазе и остали простори за опслуживање и контролу у просторијама и на отвореном,
- простор око делова под напоном већи од простора ограниченог сигурносним размацама ако није обухваћен I зоном,
- суд трансформатора до висине обележене црвеном линијом,
- простор за смештај помоћних погона,
- трансформатор примарно и секундарно развезан и припремљен према опису у дозволи за радове на електроенергетским објектима,
- део трупа стуба далековода од висине 3,0 м изнад земље до прописане удаљености од најнижег дела под напоном.

Право кретања у II зони имају:

- запослени у Предузећу, који имају одређен радни задатак у овој зони и то само на месту обављања радног задатка,
- запослени других предузећа само у оним деловима друге зоне за које им је издат радни налог и дозвола за радове у постројењу уз обавезну пратњу запосленог Предузећа,
- посетиоци уз пратњу.

Ова зона обухвата подручје на коме се обављају манипулације и радови и приступачно је одговорним лицима погона за одржавање и надзор, као и другим лицима са документима за улаз, рад или посету.

Члан 25.

III зона - зона опасности - простор ограничен, сигурносним размаком у који спадају:

- ћелије високог напона разводних постројења у затвореном простору,
- ограђени простор у коме се налазе апарати високог напона ниске изградње,
- трансформатори снаге изнад подручја II зоне,
- простор у коме се налазе апарати постројења високе изградње изнад подручја II зоне,
- далеководни стубови изнад подручја прве и друге зоне, изузев ако су обележена сигурносна растојања приликом прегледа.

Право кретање у III зони имају:

- лица наведена у документима за рад и лица која имају право надзора и то после спровођења сигурносних мера према документима за рад и уз претходну пријаву руководиоцу радова,
- лица која врше обезбеђење места рада.

Ова зона обухвата подручја у близини уређаја под напоном.

За улаз у ову зону обавезно је издавање писаног документа за рад.

У извођењу свих радова у III зони морају да учествују најмање два лица.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 8/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

Члан 26.

Органи инспекцијских служби, истражни органи и друга службена лица могу да се крећу само уз примену одговарајућих мера заштите предвиђене за поједине зоне.

Члан 27.

Рад трећих лица која обављају послове у Предузећу регулисан је техничким упутством ТУ-ЕКС-04.

У случају непридржавања упутстава овлашћени радници ЈП ЕМС-а морају одмах прекинути рад и одстранити групу или појединца из постројења.

Члан 28.

Приликом групне посете Изјаву о сопственој одговорности потписује сваки посетилац, а за малолетне посетиоце вођа групе.

Ове групе се могу кретати у I зони, а у II зони уз присуство задуженог лица за пратњу.

Број посетилаца у једној групи одређује лице задужено за пратњу, а зависи од могућности контроле сваког посетиоца.

У случају неодговорног понашања, лице задужено за пратњу мора прекинути посету и удаљити таквог посетиоца.

Члан 29.

Документи за рад морају бити испуњени тако да су групи и појединцу који га примењују, позната њихова права и одговорности у вези са радом.

Документи за рад су:

- Захтев за искључење елемената 400 kV, 220 kV и 110 kV ЕЕС и Одобрење за искључење елемената 400 kV, 220 kV и 110 kV ЕЕС (ЗО-1/2007),
- Дозвола за рад ДО-1/2007,
- Захтев за искључење елемената ЕЕС напонског нивоа нижег од 110 kV (З-2/2008),
- Одобрење за искључење елемената ЕЕС напонског нивоа нижег од 110 kV (О-2/2008),
- Дозвола за радове на ЕЕ објектима (Д-2/2007),
- Дозвола за улазак у ЕЕ објекат, дозвола за извођење радова у деловима ЕЕ објекта за које није потребно искључење елемената ЕЕС (Д-3/2007),
- Налог за рад Н1 за ТС/РП (Н-1/2008),
- Налог за рад Н2 за далеководе (Н-2/2008),
- Налог за рад Н3 за ТС/РП по дозволи за рад Д-2/2008 (Н-3/2008),
- Налог за рад Н4 за далеководе по дозволи за рад Д-2/2008 (Н-4/2008),
- Изјава о сопственој одговорности(И-1/2008),
- Радни задатак – за радове на ЕЕ објектима који се обављају у другој зони опасности (РЗ-1/2008),
- телеграм.

III 3. Радови у постројењима

Члан 30.

Визуелни преглед постројења под напоном врши се из I и II зоне и може га вршити само стручно лице.

Преглед са улажењем у III зону врши се уз отварање докумената за рад, након спроведених мера безбедности.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду	Лист/листова: 9/27
		Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Датум издавања: фeбруар 2009. године

Члан 31.

Код директних укључивања и искључивања високонапонских апарата, помоћу изолационих мотки обавезно је коришћење изолационих средстава.

Члан 32.

У случајевима када прети непосредна опасност по живот људи или сигурност објекта, дежурни руковалац је дужан да изврши искључења без тражења сагласности надлежног центра управљања.

Члан 33.

Приликом радова у ћелијама и пољима високог напона, пре почетка рада морају се спровести обавезне мере сигурности следећим редом:

- извршити сва потребна искључења и видљива одвајања од напона,
- осигурати се од случајног поновног укључења,
- утврдити безнапонско стање,
- уземљити и кратко спојити,
- оградити место рада, поставити одговарајуће ознаке и одредити приступ месту рада.

Члан 34.

Ако се радови изводе у близини напона, а из одређених важних разлога није могуће успоставити безнапонско стање суседних делова под напоном, и не постоји могућност примене изолационе заштитне преграде или плоче, најмањи размаци приближавања деловима под напоном су:

Називни напон (<i>kV</i>)	најмањи размак у (<i>mm</i>)
до10	400
20 и 35	700
110	1150
220	2300
400	3300

Члан 35.

Код употребе лестава, гломазних предмета и транспортних средстава у спољним постројењима и код радова на водовима најмањи сигурносни размаци приближавања деловима под напоном су:

Називни напон (<i>kV</i>)	најмањи размак у (<i>mm</i>)
До 1	800
1 - 10	1200
20 - 35	1500
110	2000
220	3000
400	4000

Члан 36.

Утврђивање безнапонског стања искључених делова постројења врши се индикаторима напона.

 ЈАВНО ПРЕДУЗЕЊЕ ЕЛЕКТРОПРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 10/27
		Датум издавања: фeбруар 2009.године

Члан 37.

Уземљивање се врши са свих страна са којих би део постројења на којем се ради могао доћи под напон, постављањем привремених уземљења што ближе месту рада.

Члан 38.

Приликом радова у постројењу, место рада означава се привременим видљивим преграђивањем и ограђивањем.

Преграђивање се врши са изолационим преградама за радове у ћелијама и сабирницама под напоном, а за спречавање запослених да алатом или материјалом дођу под напон.

Изолационе плоче постављају се изолационом моткама, односно одговарајућим алатом.

Ограђивање дела постројења где се ради, од других делова који су под напоном, врши се уочљивим тракама (канапима са заставицама или ПВЦ ланцима) на висини од једног метра чиме се ограничава зона кретања.

Члан 39.

Посебни радови код којих се мора одступити од напред поменутих мера сигурности су:

- преглед Бухолц релеја,
- замена осигурача високог напона од 35 kV,
- мерење отпора изолације трансформатора,
- мерење отпора уземљења,
- испитивање исправности далековода,
- радови на високофреквентним уређајима,
- радови у пољима прекидача снаге (који имају урађене кондензаторе),
- радови на сопственој потрошњи, уређајима за релејну заштиту, опреми за ТИС, уређајима за мерење и испитивање,
- радови у другој зони опасности на енергетском трансформатору који је у погону,
- мерење импедансе уземљења, напона корака и додира,
- мерење парцијалних пражњења и
- радови који су дефинисани посебним техничким упутствима.

Мере сигурности за време извођења ових радова примењују се у зависности од технологије, а састоје се у примени изолационих средстава (чизме, рукавице, клешта) или друге опреме по усвојеној технологији.

Члан 40.

Радови у другој зони опасности на енергетском трансформатору који је у погону третирају се као радови у близини напона.

При овим радовима запослени не сме ни једним делом тела прећи у III зону опасности.

Граница између II и III зоне опасности на енергетском трансформатору обележена је пуном црвеном линијом по целом обиму трансформатора, а у складу са најмањим размацима од делова под напоном.

Ако се при раду користе лестве, гломазни предмети или транспортна средства важе најмањи сигурносни размаци приближавања делова под напоном.

Члан 41.

Приликом мерења и испитивања, делови постројења морају бити уземљени и кратко спојени за време прикључивања, односно скидања мерних инструмената.

Ако то природа поступка захтева, приликом мерења и испитивања, уземљивачи се могу привремено скинути.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 11/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

Члан 42.

Радови на деловима објеката који су под напоном до 50 V, дозвољени су без посебних мера.

Члан 43.

Радови на деловима објеката који су под напоном дозвољени су под следећим условима:

- да је изабран систем рада под напоном и радни поступак утврђен и проверен,
- да постоје писана упутства за сваку врсту рада,
- да постоји одговарајући изолациони алат, помоћна средства, заштитна средства у складу са изабраним системом рада под напоном,
- да је запослени обучен за обављање послова под напоном,
- да запослени испуњава посебне психофизичке способности за рад под напоном,
- да је запослени на периодичним проверама показао задовољавајуће резултате у погледу обучености за одређену врсту рада и психофизичке способности.

III 4. Радови на надземним водовима

Члан 44.

Радове на високим конструкцијама могу обављати запослени стручно оспособљени и психофизички способни за рад на висини.

За обављање ових послова обавезна је употреба сигурносне опреме за заштиту од пада.

Ови послови се обављају уз обавезно учешће групе од најмање два запослена, која мора бити опремљена и ужетом за спуштање повређеног.

Члан 45.

При свим радовима, а посебно при спуштању и затезању проводника мора се водити рачуна о сигурности страних лица.

Члан 46.

Код радова на спуштању и замени проводника и заштитног ужета, када испод далековода, у распону на коме се ради као и у суседним распонима истог затезног поља пролазе други водови, високонапонска контактна мрежа или линија нижег напона, потребно је пре почетка рада и на овим водовима применити мере искључења и обезбеђења. Ова мера се примењује у распону укрштања других водова и при осталим радовима, ако постоји могућност да се проводник или уже приликом тих радова недозвољено приближе укрштајним водовима (нпр. рад на проводнику из „колица“ и сл.).

Члан 47.

Приликом радова на електроенергетским надземним водовима који се налазе у близини или се укрштају са железничким, пловним и другим транспортним путевима потребно је одобрење у писаној форми и прописане мере заштите надлежног органа које се морају примењивати до завршетка посла.

Члан 48.

Радови на далеководима у безнапонском стању могу се вршити применом следећих мера безбедности:

- искључење, растављање и уземљење далековода са обе стране,
- провера безнапонског стања,

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 12/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

- постављање привремених уземљења код прекида проводника са обе стране места рада у противном довољно је постављање једног уземљивача код места рада,
- означавање стубова вода на коме се ради, ако има више далековада у близини.

Члан 49.

Ако паралелно са водом на коме се ради у дужини већој од 2 *km* пролази други вод који је под напоном водови су у опасној зони међусобног утицаја на удаљености:

- за 110 кV мањој од 100 m,
- за 220 кV мањој од 150 m,
- за 400 кV мањој од 200 m,

потребно је поставити привремена уземљења на сваки стуб на коме се ради. У посебним случајевима када се процени да је индуктиван утицај значајан, чак и ако су дужине паралелизма мање или међусобна растојања већа, треба применити исте мере.

Члан 50.

Радови на далеководу под напоном могу се несметано изводити у I и II зони.

Члан 51.

У III зони далековада под напоном могу се изводити само они радови који су утврђени техничким упутством за радове у близини напона.

Члан 52.

Приликом извођења радова у II зони обавезно је јасно означавање граница између II и III зоне.

Члан 53.

Радови на вишесистемским далеководима када је један од система под напоном могу се изводити сходно техничком упутству за радове у близини напона.

III 5. Радови на енергетским кабловима

Члан 54.

Радови на енергетским кабловима могу се вршити применом следећих мера безбедности:

- искључење, капацитивно пражњење и уземљење каблова са обе стране,
- провера безнапонског стања,
- означавање места рада применом саобраћајних прописа на јавним површинама.

Члан 55.

Приликом радова на кабловима у рововима дубљим од 1m, потребно је извршити обезбеђење од одрона.

Код радова у затвореним каналима потребно је извршити претходно проветравање.

Члан 56.

При загревању кабловске масе и заливања каблова морају се користити лична заштитна средства.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 13/27
			Датум издавања: фeбруар 2009. године

III 6. Заштитна опрема и изолациони алат

Члан 57.

Предузеће је дужно да за рад на електроенергетским објектима обезбеди одговарајућу изолациону заштитну опрему и изолациони алат.

Члан 58.

У изолациону опрему спадају преносна уземљења (само изолационе мотке), индикатори напона, изолационе манипулативне мотке, изолациона кљешта, изолационе рукавице, изолационе чизме, изолационе простирке и изолационе преграде.

У изолациони алат спада алат са изолационим рукохватом за одговарајући напонски ниво.

Члан 59.

Преносна уземљења служе за обезбеђење места рада од нежељеног напона.

У прибор преносног уземљења спада:

- изолационе мотке за одговарајуће напонске нивое,
- савитљиво силиконско бакарно уже одговарајућег пресека,
- прикључне стезаљке,
- сонда за уземљење према потреби.

Члан 60.

Индикатори напона служе за проверу безнапонског стања у постројењу и на далеководу. Индикатори су израђени за различите напонске нивое а могу бити штапни са тињалицом и електронски.

При коришћењу штапних индикатора, обавезна је употреба изолационих рукавица и чизама.

Члан 61.

Изолационе манипулативне мотке служе за манипулацију на растављачима за одговарајуће напонске нивое.

Забрањена је употреба влажних и механички оштећених мотки.

Члан 62.

Изолациона кљешта за замену осигурача високог напона морају имати изолацију која одговара напону уређаја на коме се ради.

Забрањена је употреба влажних и механички оштећених кљешта.

Члан 63.

Изолационе рукавице и чизме користе се при директном вршењу манипулација у постројењу.

Члан 64.

Изолационе заштитне преграде користе се приликом радова, као заштита од случајног додира делова под напоном.

Члан 65.

Изолациони алат служи за обављање радова под напоном на сигурносном размаку и по прописаној процедури.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 14/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

Члан 66.

Изолациона заштитна опрема и алат подлежу периодичним прегледима и испитивањима у складу са одговарајућим стандардима и то:

- мотке за постављање привремених уземљења - сваке друге године,
- индикатори напона - сваке друге године
- манипулативне мотке - сваке друге године,
- клешта за замену осигурача - сваке друге године,
- рукавице и чизме - сваких шест месеци.

Ради контроле рокова испитивања, на средствима и опреми мора постојати ознака или жиг организације која обавља испитивање и датум испитивања.

Члан 67.

Изолациона опрема и алат морају се чувати у подесним и сувим просторијама у којима нису изложена штетним утицајима околине.

Опремену и алат треба пре употребе визуелно прегледати да не постоје видљива оштећења. Оштећени опрема и алати се не смеју употребљавати.

IV ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА

Члан 68.

Предузеће је дужно да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Предузеће је дужно да организује рад тако да обезбеди заштиту живота и здравља запослених у циљу спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, имајући у виду посебну заштиту омладине, инвалида, заштиту запослених са здравственим сметњама и заштиту материнства.

У спровођењу мера безбедности и здравља на раду у Предузећу неопходно је реализовати опште и посебне обавезе у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

V ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ И ИСПИТИВАЊА ОПРЕМЕ ЗА РАД И УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ

Члан 69.

Предузеће је дужно да средства и опрему за рад, електричне инсталације, грејање као и друге инсталације одржава редовно и правилно у исправном стању, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених, с тим да у току коришћења и евентуалног премештања на друго место рада, исте прегледа и проверава њихову исправност.

Члан 70.

Предузеће је дужно да врши испитивање услова радне околине у радним и помоћним просторијама у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне материје, ради спречавања повређивања запослених, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље запослених.

Испитивања у смислу претходног члана обухватају:

- микроклиму (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха);
- хемијске штетности (гасови, паре, дим, прашина);

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 15/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

- физичке штетности (бука, вибрације и штетна зрачења);
- осветљеност.

Члан 71.

Превентивне и периодичне прегледе и проверу исправности опреме за рад и услова радне околине Предузеће врши преко овлашћеног правног лица које има одговарајућу лиценцу у роковима који су утврђени Правилником о поступку прегледа и испитивања опреме за рад и испитивања услова радне средине или упутством произвођача а у складу са техничким нормативима и одређеним стандардима.

VI АКТ О ПРОЦЕНИ РИЗИКА

Члан 72.

У складу са важећом законском регулативом, Предузеће је дужно да донесе Акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Послодавац је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада.

Члан 73.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности на радном месту у радној околини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Акт о процени ризика у Предузећу у писаној форми обухвата:

- Процену ризика за радна места у радној околини,
- Начине и мере за њихово отклањање.

Актом о процени ризика се:

- одређују посебни здравствени услови које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту у радној околини и/или за употребу поједине опреме за рад,
- одређују радна места са повећаним ризиком,
- прописују лекарски прегледи запослених,
- прописује издавање и употреба средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 74.

На основу Акта о процени ризика, сачињава се посебан програм о поступном отклањању недостатака и роковима за његову реализацију.

У случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада, врши се измена Акта о процени ризика.

Акт о процени ризика доноси се у свему према начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини који је прописан Правилником о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 16/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

VII ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 75.

Предузеће је дужно да изврши теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад приликом заснивања радног односа, код премештања запосленог на друге послове, приликом увођења нове технологије, приликом увођења нових средстава за рад и код промене процеса рада који може да проузрокује промену мера за безбедан и здрав рад.

Члан 76.

У складу са Актом о процени ризика, запослени се у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упознаје са:

- свим врстама ризика на пословима на које је распоређен и
- мерама за безбедност и здравље на раду.

Запослени који истовремено обавља послове на два или више радних места, потребно је да буде оспособљен за безбедан и здрав рад за свако од тих радних места.

Члан 77.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад обавља се теоријски и практично у току радног времена.

Трошкове настале око реализације поступка оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад, обезбеђује Предузеће.

Члан 78.

Предузеће је дужно да за запослене који учествују у процесу извођења радова (запослени у НДЦ-у, РДЦ-у, руковоаци ТС и РП и руководиоци радова) организује периодично стручно обучавање и примену мера безбедности и здравља на раду као и проверу способности запослених за самосталан и безбедан рад на пословима које треба да обавља.

Члан 79.

За диспечере НДЦ-а и РДЦ-а врши се петогодишња провера оспособљености. Проверу врши посебна Комисија коју формира директор Дирекције за управљање преносним системом, а коју чине:

– Директор Сектора за оперативно управљање или	
Директор Сектора за регионално управљање	председник
– Представник НДЦ-а	члан
– Представник РДЦ-а	члан
– Представник Дирекције за пренос	члан
– Лице за безбедност и здравље на раду	члан

Члан 80.

За руковоаци ТС и РП врши се трогодишња провера оспособљености. Проверу врши посебна Комисија коју формира директор Погона, а коју чине:

– Руководилац службе експлоатације	председник
– Представник РДЦ-а	члан
– Шеф групе ТС	члан
– Инжењер за електричну заштиту	члан
– Инжењер за ТСУ	члан
– Лице за безбедност и здравље на раду	члан

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 17/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

Члан 81.

За руководиоце радова врши се трогодишња провера оспособљености. Проверу врши посебна Комисија коју формира директор Погона, а коју чине:

– Руководилац службе одржавања	председник
– Руководилац службе експлоатације	члан
– Инжењер за електричну заштиту	члан
– Лице за безбедност и здравље на раду	члан

Члан 82.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад запослених другог послодавца који на основу уговора или споразума обављају рад у Предузећу врши се у складу са важећим прописима и техничким упутствима што се потврђује потписивањем Обрасца „Записник о обуци из безбедности и здравља на раду и практичној провери оспособљености за послове на којима је ангажован запослени другог послодавца“, који је саставни део овог Правилника.

VIII ЕВИДЕНЦИЈЕ, ПРИЈАВЕ И ИЗВЕШТАЈИ ИЗ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 83.

У Предузећу се води и чува следећа евиденција из области безбедности и здравља на раду:

- евиденција о радним местима са повећаним ризиком;
- евиденција о запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
- евиденција о повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
- евиденција о запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- евиденција о опасним материјама које се користе у току рада;
- евиденција о извршеним испитивањима радне околине;
- евиденција о извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- евиденција о пријавама:
- смртних, колективних и тешких повреда на раду,
- повреда на раду због којих запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана,
- професионалних обољења односно обољења у вези са радом запосленог и
- опасних појава које би могле да угрозе безбедност и здравље запослених.

Члан 84.

Предузеће је дужно да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу унутрашњих послова:

- сваку смртну повреду на раду,
- сваку колективну повреду на раду,
- сваку тешку повреду на раду,
- повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана и
- опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 18/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

Најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, мора се пријавити професионално обољење, односно обољење у вези са радом запосленог, надлежној инспекцији рада.

Члан 85.

Оверени извештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом који се догоде на радном месту, доставља се:

- преко Министарства рада и социјалне политике – Управе за безбедност и здравље на раду, организацији надлежној за пензијско и инвалидско осигурање,
- запосленом који је претрпео повреду, односно обољење,
- архиви Предузећа.

Члан 86.

Извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и о спроведеним мерама, доставља се инспектору рада или представнику запослених на основу захтева.

IX СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ

Члан 87.

Предузеће је дужно да одреди средства и опрему за личну заштиту на раду на основу процене ризика од настанка повреда и оштећења здравља запослених, односно препознатих и утврђених опасности и штетности којима су запослени изложени на радном месту и у радној околини.

Члан 88.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленом средства и опрему за личну заштиту на раду која морају да:

- буду израђена у складу са прописима о безбедности производа,
- одговарају постојећим условима на радном месту и у радној околини,
- буду наменски израђена за отклањање или смањење ризика на радном месту и као таква не смеју да повећавају постојеће или произведу нове ризике за безбедност и здравље запослених,
- одговарају специфичним ергономским захтевима на радном месту и здравственом стању запосленог,
- буду тако израђена да их запослени може правилно и на једноставан начин користити и после подешавања, поправке или дораде.

Члан 89.

Запосленом се непосредно издају на употребу средства и опрема за личну заштиту на раду преко налога за издавање, уз напомену о року трајања овог средства и/или опреме.

Није дозвољена употреба средстава и опреме за личну заштиту на раду, која услед дотрајалости или оштећења не заштићују запосленог од опасности и штетности којима је изложен.

Дотрајала или оштећена средства личне заштите, без обзира на то што им рок трајања није доспео, замењује се исправним, уз повраћај оштећених, односно неупотребљивих.

По пријави дотрајалости или оштећења од стране запосленог, непосредни руководилац обавезно сачињава записник о узроцима оштећења, а лице за безбедност и здравље на раду даје сагласност да се средство или опрема може расходovati.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду	Лист/листова: 19/27
		Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Датум издавања: фeбруар 2009. године

Члан 90.

Средства личне заштите и личне опреме користе се само у за то одређене сврхе у току радног времена и на пословима Предузећа.

Забрањено је користити средства личне заштите и личне опреме у приватне сврхе.

Члан 91.

За свако оштећење или губитак средстава за личну заштиту до кога је дошло услед немарности или непажње, запослени је дужан да надокнади штету.

Свако лично заштитно средство или опрема који из било којих разлога постану неупотребљиви, било да им је истекао рок трајања или су током употребе постали неупотребљиви, морају се повући из употребе и расходовати.

X ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 92.

У вези са безбедношћу и здрављем на раду запослени има одређена:

- права,
- обавезе и
- дужности (одговорности).

Члан 93.

Запослени има право:

- да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима на које је одређен и да се оспособи за њихову примену,
- да даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду,
- да контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити,
- да обави лекарски преглед ако ради на радном месту са повећаним ризиком,
- да одбије да ради:
- ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- ако му нису обезбеђени прописани лекарски прегледи;
- ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- ако није упознат са свим врстама ризика на пословима или радном месту на које је распоређен у току оспособљавања за безбедан и здрав рад;
- ако није упознат са мерама за отклањање ризика на пословима или радним местима на које је распоређен у току оспособљавања за безбедан и здрав рад;
- ако ради дуже од пуног радног времена, а према оцени службе медицине рада, такав рад би погоршао његово здравствено стање;
- ако ради ноћу, а према оцени службе медицине рада такав рад би погоршао његово здравствено стање;
- ако на средствима за рад нису примењене прописане мере за безбедан и здрав рад;
- да, ако се у поступку прописаног лекарског прегледа утврди да не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком,

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 20/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

буде премештен на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима,

- да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада, ако се не поступи у року од осам дана од дана подношења писаног захтева за предузимање прописаних мера,
- да предузме одговарајуће мере у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању као и да напусти радно место, радни процес односно радну околину када му прети непосредна опасност по живот или здравље и
- да се обрати надлежној инспекцији рада у случају да се не отклоне неправилности, штетности, опасности и све друге појаве које би на радном месту могле да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених, у року од осам дана од писаног обавештавања овлашћеног лица, а о чему обавештава и лице за безбедност и здравље на раду.

Члан 94.

Запослени има обавезу:

- да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен,
- да даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду,
- да контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и
- да обави прописани лекарски преглед на који је упућен од стране Предузећа, ако ради на радном месту са повећаним ризиком.

Члан 95.

Запослени има дужност:

- да ради на радном месту са повећаним ризиком ако је на основу извештаја службе медицине рада утврђено да је здравствено способан за рад на том радном месту,
- да се писаним захтевом обрати за предузимање мера које по његовом мишљењу, нису спроведене,
- да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад, наменски користи опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду рад и да пажљиво рукује прописаним средствима и опремом за личну заштиту на раду да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица,
- да пре почетка рада прегледа своје радно место, средства за рад која користи, средства и опрему за личну заштиту на раду и да у случају уочених недостатака извести овлашћено лице,
- да радно место и средства за рад запослени пре напуштања остави у стању да не угрожава друге запослене,
- да одмах у складу са својим сазнањима обавести овлашћено лице о неправилностима, штетностима, опасностима и о свакој другој појави које би на радном месту могле да угрозе његову безбедност и здравље, или безбедност и здравље других запослених,
- да у случају када нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду, запослени се може обратити надлежној инспекцији, о чему истовремено обавештава и лице за безбедност и здравље на раду,
- да сарађује са послодавцем и лицем за безбедност и здравље на раду како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на пословима на којима ради.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 21/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

XI ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

XI 1. Генерални директор

Члан 96.

Генерални директор, руководи процесима безбедности и здравља на раду у складу са смерницама, плановима, организацијом и систематизацијом послова и одговоран је за спровођење безбедности и здравља на раду сагласно Закону о безбедности и здрављу на раду, одредбама овог Правилника и другим прописима који регулишу ову област.

Члан 97.

Спровођење прописаних мера безбедности и здравља на раду генерални директор предузећа обезбеђује сагласно акту о организацији и систематизацији послова, самостално и заједно са другим запосленима који организују и руководе процесом рада, који су по закону одговорни за спровођење безбедности и здравља на раду у оквиру свог делокруга рада.

Члан 98.

У области безбедности и здравља на раду, генерални директор доноси:

- Правилник о безбедности и здрављу на раду,
- Акт о процени ризика, који обухвата:
- Програм о поступном отклањању недостатака и роковима за његову реализацију;
- Радна места са повећаним ризиком;
- Лекарске прегледе;
- Издавање и употреба средстава и опреме личне заштите на раду;
- Одлуку о одређивању лица за безбедност и здравље на раду,
- Одлуку о ангажовању службе медицине рада,
- Одлуку о одређивању запослених за пружање прве помоћи,
- Одлуку о именовану представника у Одбор за безбедност и здравље на раду,
- Одлуку о обавезном осигурању запослених од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом и
- Решење о отказу уговора о раду због повреда радне обавезе утврђене уговором о раду, коју је запослени својом кривицом учинио из безбедности и здравља на раду.

XI 2. Директор надлежног организационог дела

Члан 99.

Директор надлежног организационог дела активно учествује у изради плана пословања предузећа у делу који се односи на безбедност и здравље на раду, заштиту од пожара и заштиту животне средине као и у реализацији Годишњег програма мера за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

Организује поступак обавезног осигурања запослених од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом.

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 22/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

XI 3. Руководилац Службе за заштиту у сектору за ОТП

Члан 100.

Обезбеђује у складу са Законом и овим Правилником, спровођење безбедности и здравља на раду, спречавање настанка професионалних обољења и повреда на раду, као и да:

- у сарадњи са шефовима одељења из своје надлежности и лицима за безбедност и здравље на раду спроводи безбедност и здравље на раду утврђене законом и прописима донетим на основу закона, стандардима и овим правилником,
- при изградњи инвестиционих објеката намењених за радне и помоћне просторије, преко стручних служби односно преко установе којој је поверена израда техничке документације, обезбеди да пројектни задатак буде у складу са условима које будући објекти морају да испуњавају да би се обезбедили безбедни услови рада,
- непосредно и преко одговарајућих функција обезбеђује да опрема за рад, инсталације, алати, опрема и друга техничка средства буду пројектована и постављена на начин који обезбеђује одговарајућу безбедност запослених,
- приликом набавке утврди обавезну документацију којом се гарантује да опрема за рад, средства и опрема за личну заштиту на раду и опасне материје одговарају међународним конвенцијама, техничким прописима и прописаним мерама,
- утиче на организационе структуре да се послови обављају у оквиру редовних делатности и поверавају запосленима који су оспособљени за безбедан рад,
- предлаже оптимални број запослених за оспособљавање пружања прве помоћи, спасавања и евакуацију у случају опасности,
- заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност по живот и здравље запослених и одмах обавести генералног директора и лице за безбедност,
- организује да се запосленима обезбеди коришћење средства и опреме за личну заштиту на раду у складу са Актом о процени ризика,
- врши израду извештаја из области безбедности и здравља на раду и на основу истих предлаже и предузима адекватне мере,
- у случају спречености и потребе привременог одласка пренесе обавезу у вези са спровођењем безбедности и здравља на друго одговорно лице и
- обавља и друге послове сагласно закону и овим правилником.

XI 4. Шеф Одељења за безбедност и здравље у Служби за заштиту

Члан 101.

У одељењу за које је надлежан обезбеђује у складу са законом и овим правилником спровођење безбедности и здравља на раду, спречавање настанка професионалних обољења и повреда на раду, као и да:

- у сарадњи са лицима за безбедност и здравље на раду спроводи безбедност и здравље на раду утврђену законом и прописима донетим на основу закона, стандардима и овим правилником,
- обезбеђује прописану евиденцију да се инсталације, уређаји и опрема, опрема за рад, средства и опрема за личну заштиту на раду користе у складу са одговарајућим прописима и стандардима, и да се одржавају у исправном стању,
- обезбеђује и спроводи у сарадњи са лицем за безбедност и здравље на раду теоретско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа запосленог, односно премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава рада као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад,

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 23/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

- у сарадњи са лицем за безбедност и здравље на раду пријави Инспекцији рада околности када запосленом прети непосредна опасност по живот и здравље или када запослени одбије да ради у таквим околностима а он сматра да запослени није у праву,
- учествује у одређивању оптималног броја запослених за оспособљавање пружања прве помоћи, спасавања и евакуацију у случају опасности,
- прати и анализира стање безбедности и здравља на раду у Предузећу и учествује у изради и анализи извештаја из области безбедности и здравља на раду,
- заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност по живот и здравље запослених и одмах обавести руководиоца Службе за заштиту и лице за безбедност,
- у случају спречености и потребе привременог одласка пренесе обавезу у вези са спровођењем безбедности и здравља на друго одговорно лице и
- обавља и друге послове сагласно закону и овим правилником.

XI 5. Директор Дирекције/Сектора/Погона

Члан 102.

У организационој целини за коју је надлежан (дирекција/сектор/погон) обезбеђује у складу са законом и овим правилником спровођење безбедности и здравља на раду, спречавање настанка професионалних обољења и повреда на раду, као и да:

- забрани рад у делу Предузећа којим руководи, уколико је дошло до непосредне опасности по живот и здравље запослених,
- врши контролу извршавања обавеза из области безбедности и здравља на раду, непосредних руководилаца,
- предложи генералном директору предузимање хитних мера у случају када запослени одбије да ради јер нису обезбеђене прописане мере безбедности и здравља на раду,
- да предложи генералном директору програм мера за спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду у организационом делу Предузећа којим руководи,
- обезбеди поштовање прописаних мера безбедности и здравља на раду када у организационом делу за који је надлежан изводе радове запослени другог послодавца (трећа лица), у складу са законом, техничким упутствима и овим Правилником,
- обезбеди спровођење програма мера безбедности и здравља на раду и обавеза утврђених посебним правилницима из области безбедности и здравља на раду,
- обезбеди вођење потребне документације за оруђа за рад, инсталације, грађевинске објекте и опасне материје сходно одредбама позитивних прописа,
- обезбеди прописана испитивања оруђа за рад, инсталација и радне средине,
- обезбеди отклањање недостатака утврђених решењем инспекције рада и о томе обавести генералног директора,
- обезбеди да запослени свакодневно, пре почетка и у току рада контролишу исправност оруђа за рад, уређаја и алата, и исправност заштитних уређаја на оруђима за рад,
- обезбеди услове да се оруђа за рад, уређаји и алати користе на начин на који је то прописано у складу са технологијом процеса производње,
- обезбеди да се одмах предузму мере за отклањање кварова и других недостатака који би могли угрозити безбедности на раду и обустави рад на одређеном радном месту док се не отклоне недостаци,
- обезбеди да су на видном месту истакнута упутства за безбедан рад,

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 24/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

- обезбеди да се опрема и средства заштите наменски користе и да их употребљавају само запослени којима ја поверена,
- предложи генералном директору одговарајућу дисциплинску меру за запосленог који се не придржава прописаних мера заштите на раду и упутстава, који не користи средства и опрему личне заштите, или одбије да поступи по упутству за безбедан рад,
- предложи генералном директору одговарајућу дисциплинску меру за запосленог који је под дејством алкохола или других средстава зависности.

XI 6. Лице за безбедност и здравље на раду

Члан 103.

Лице за безбедност и здравље на раду у Предузећу обавља следеће послове:

- учествује у припреми као и свим накнадним допунама и изменама Акта о процени ризика,
- учествује у одређивању средстава и опреме за личну заштиту на раду на основу процене ризика од настанка повреда и оштећења здравља запослених, односно препознатих и утврђених опасности и штетности којима су запослени изложени на радном месту и у радној околини,
- учествује у сачињавању Прегледа опасности и штетности које захтевају коришћење средстава и/или опреме за личну заштиту на раду као и у одређивању средстава и опреме за личну заштиту на раду који одговарају Прегледу средстава и опреме за личну заштиту на раду, а у складу са Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- врши контролу и даје предлоге директору у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- учествује у опремању и уређивању радних места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада,
- организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине у сарадњи са руководиоцима одељења,
- организује превентивна и периодична испитивања опреме за рад у сарадњи са руководиоцем одељења,
- предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком,
- свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду и о уоченим неправилностима сачињава записник и обавештава директора организационог дела и руководиоца Службе за заштиту,
- пријави у року 24 часа сваку повреду на раду надлежним органима и уколико је потребно обезбеди чување места настанка повређивања запосленог до увиђаја,
- прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање,
- учествује у припреми и спровођењу оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад,
- учествује у припреми упутстава за безбедан рад и контролише њихову примену,
- забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог,
- сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду и

	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ	П р а в и л н и к о безбедности и здрављу на раду Класификациони знак: XIII – 70 – 02	Лист/листова: 25/27
			Датум издавања: фeбруар 2009.године

- води евиденције у области безбедности и здравља на раду у Предузећу.

Члан 104.

Лице за безбедност и здравље на раду за свој рад у спровођењу мера безбедности и здравља на раду непосредно је одговорно директору организационог дела и руководиоцу Службе за заштиту.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 105.

На све што није регулисано овим Правилником или није у складу са позитивним прописима, примењиваће се одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и други прописи који регулишу ову материју.

Члан 106.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о заштити на раду ЈП Електроисток Београд од 26.12.1996.године.

Члан 107.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења, а примењиваће се осам дана од дана објављивања на огласној табли Предузећа.

Генерални директор

Milosh Milankovic
 Др Милош Миланковић, дипл.ел.инж.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ

Београд

Дирекција/Погон/Сектор _____

Број _____

Датум _____

Записник о обуци из безбедности и здравља на раду и практичној провери оспособљености ЗА ПОСЛОВЕ НА КОЈИМА ЈЕ АНГАЖОВАН ЗАПОСЛЕНИ ДРУГОГ ПОСЛОДАВЦА

У складу са чл. 29. и 30., став 1 Закона о безбедности и здравља на раду (Сл. гласник РС бр.101/05), а на основу важећег Правилника о безбедности и здрављу на раду и Програма о оспособљавању радника за безбедан рад ЈП ЕМС, лице за безбедност и здравље на раду, ЈП ЕМС _____ извршило је дана _____ теоријско оспособљавање за безбедан и здрав рад запосленог-не _____ код послодавца _____, из _____ који је Уговором број _____ од _____ године ангажован на извршавању послова:

Одговорни радник погона/сектора _____ дана _____ године упознао је запосленог другог послодавца са безбедним правцима и трасом кретања у првој и другој зони опасности као и са јасним границама треће зоне опасности у ЕЕ објекту _____.

Одговорни радник за организовање и функционисање послова на којима је ангажован извршилац, Дирекције/Погона/Сектора _____ дана _____ године, упознао је запосленог другог послодавца са правима и обавезама као и са начином извршавања свих задатака за које је ангажован-на.

Запосленом-ној су дати следећи прописи и упутства на основу којих је дужан-на да извршава поверене послове:

1. _____
2. _____
3. _____

На основу извршене обуке и практичне провере знања, запослени _____ код послодавца _____ из _____ је обучен за самостално и безбедно обављање поверених послова и радних задатака.

Извршилац послова

Одговорно лице за БЗР

Одговорни радник организационог дела предузећа

Одговорни радник за организацију и функционисање послова

САДРЖАЈ

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ У ЈП ЕМС БЕОГРАД.....	1
I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ	1
II ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ У ОСТВАРИВАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	4
III ПОСЕБНЕ МЕРЕ У ОСТВАРИВАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ.....	5
III 1. ОПШТИ УСЛОВИ РАДА	6
III 2. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ СИГУРНОСТИ.....	6
III 3. РАДОВИ У ПОСТРОЈЕЊИМА	8
III 4. РАДОВИ НА НАДЗЕМНИМ ВОДОВИМА.....	11
III 5. РАДОВИ НА ЕНЕРГЕТСКИМ КАБЛОВИМА	12
III 6. ЗАШТИТНА ОПРЕМА И ИЗОЛАЦИОНИ АЛАТ	13
IV ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА	14
V ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ И ИСПИТИВАЊА ОПРЕМЕ ЗА РАД И УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ.....	14
VI АКТ О ПРОЦЕНИ РИЗИКА.....	15
VII ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ	16
VIII ЕВИДЕНЦИЈЕ, ПРИЈАВЕ И ИЗВЕШТАЈИ ИЗ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ.....	17
IX СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ	18
X ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ	19
XI ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ.....	21
XI 1. ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР	21
XI 2. ДИРЕКТОР НАДЛЕЖНОГ ОРГАНИЗАЦИОНОГ ДЕЛА.....	21
XI 3. РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ЗАШТИТУ У СЕКТОРУ ЗА ОТП.....	22
XI 4. ШЕФ ОДЕЉЕЊА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ У СЛУЖБИ ЗА ЗАШТИТУ	22
XI 5. ДИРЕКТОР ДИРЕКЦИЈЕ/СЕКТОРА/ПОГОНА	23
XI 6. ЛИЦЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ	24
XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	25